

Aan de Minister voor Rechtsbescherming

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Privaatrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
26 juni 2023

Ons kenmerk
4733942

Dossiernummer
2093646

nota

Wetsvoorstel vereenvoudiging en modernisering bewijsrecht: appreciatie amendementen en nota van wijziging

1. Aanleiding

Het wetsvoorstel vereenvoudiging en modernisering bewijsrecht staat al enige tijd op de lange termijn agenda voor plenaire behandeling in de TK. Vooruitlopend op het plenaire debat zijn drie amendementen ingediend, een door het lid Ellian (VVD) en twee door het lid Kat (D66). Bij brief aan de TK is een appreciatie van de amendementen opgesteld. Voor een ander onderdeel van het wetsvoorstel hebben we zelf nog een (tweede) nota van wijziging opgesteld.

2. Geadviseerd besluit

U wordt verzocht akkoord te gaan met de appreciatiebrief aan de TK en met de nota van wijziging, en met verzending daarvan aan de TK.

3. Kernpunten

Het wetsvoorstel vereenvoudiging en modernisering bewijsrecht

Het wetsvoorstel beoogt bij te dragen aan een snellere en efficiëntere buitengerechtelijke en gerechtelijke geschiloplossing door de toegang tot belangrijke informatie over een juridisch geschil te verbeteren. Het uitgangspunt hierbij is dat als partijen bij een geschil beschikken over relevante informatie over het geschil, zij:

1. een goed beeld kunnen krijgen van wat er precies is gebeurd (wat de feiten van het geschil zijn) en hun rechtspositie in het geschil kunnen inschatten,
2. samen een buitengerechtelijke oplossing voor het geschil kunnen proberen te vinden, eventueel met behulp van een rechtsbijstandsverlener, of
3. naar de rechter kunnen voor een oplossing van het geschil, waarbij zij de beschikbare informatie over het geschil bij het begin van de procedure aan de rechter kunnen presenteren. De rechter kan dan daarover met partijen spreken en een beslissing nemen waarmee partijen verder kunnen.

Het wetsvoorstel bevat hiertoe verschillende onderdelen:

- *het naar voren halen van de informatie- en bewijsverzameling*. De gedachte achter dit onderdeel is dat als partijen eerder inzicht hebben in de feiten en hun positie in het geschil, zij hun geschil makkelijker onderling kunnen oplossen. Gaan zij naar de rechter, dan zijn partijen goed voorbereid en kunnen zij de rechter bij het begin van de procedure goed voorlichten over de geschilpunten waarover zij verdeeld zijn en daarbij de relevante informatie overleggen. De rechter kan het geschil dan doelmatig behandelen en bespreken op de mondelinge behandeling.

- *een actievere rol voor de rechter bij de behandeling van het geschil.* De mogelijkheid voor de rechter om met partijen de feitelijke onderbouwing van hun vordering of verweer actief te bespreken, wordt in de wet vastgelegd.
- *het samenvoegen van de voorlopige bewijsverrichtingen.* Partijen kunnen voorafgaand aan een procedure in één verzoek de rechter vragen om informatie te mogen verzamelen waarover zij niet beschikken (bijvoorbeeld door het horen van getuigen, een onderzoek door een deskundige of een verzoek om inzage). Nu moeten hiervoor afzonderlijke verzoeken worden ingediend.
- *het verduidelijken van de regeling van het inzagerecht.* Het recht op inzage in stukken die zich bij een ander bevinden wordt een integraal onderdeel van het bewijsrecht en wordt verduidelijkt en gestroomlijnd.
- *het vastleggen van de mogelijkheid tot het leggen van bewijsbeslag en het opstellen van een proces-verbaal van constatering.* De uitspraak van de Hoge Raad waarin mogelijk is gemaakt om bewijsmateriaal veilig te stellen door daarop beslag te laten leggen, wordt in de wet vastgelegd. Daarnaast wordt de juridische status van het proces-verbaal van constatering (een objectieve beschrijving van een bepaalde feitelijke toestand door een deurwaarder) versterkt.

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Privaatrecht

Datum
26 juni 2023

Ons kenmerk
4733942

De amendementen en appreciatiebrief

De TK-leden Ellian (VVD) en Kat (D66) hebben elk afzonderlijk een amendement ingediend waarmee het eerste onderdeel – het naar voren halen van de informatie- en bewijsverzameling – uit het wetsvoorstel wordt gehaald. Deze amendementen zijn, op een enkel technisch punt na, gelijk. Het lid Ellian betwijfelt of dit uitgangspunt gaat bijdragen aan een sneller en efficiënter verloop van de gerechtelijke procedure. Volgens het lid Kat is daarnaast onzeker of het vroegtijdig verzamelen van informatie de toegang tot het recht voor rechtzoekenden bevordert. Beide Kamerleden vinden dat dit onderdeel van het wetsvoorstel een grondigere en overtuigendere onderbouwing vereist.

Op dit onderdeel van het wetsvoorstel bestaat van verschillende kanten kritiek. Mede gelet op de eerdere kritische vragen over de vroegtijdige informatieverzameling in het verslag van de TK, is onze verwachting dat dit onderdeel van het wetsvoorstel mogelijk geen Kamermeerderheid krijgt. Het lijkt daarom raadzaam om een positieve grondhouding ten opzichte van deze amendementen aan te nemen en het amendement oordeel Kamer te geven. We kunnen meegaan met de amendementen en besluiten dit onderdeel te betrekken bij de evaluatie van de wet na vijf jaar.

Daarnaast heeft het lid Kat een amendement ingediend dat ertoe strekt de mogelijkheid te behouden dat partijen ook tijdens een al begonnen procedure over hun geschil nog om een *voorlopige* bewijsverrichting kunnen verzoeken (bijvoorbeeld een voorlopig getuigenverhoor). In het wetsvoorstel wordt die mogelijkheid geschrapt, omdat dit leidt tot een doorkruising van procedures. Bovendien is een aparte procedure voor een *voorlopige* bewijsverrichting niet nodig als partijen de rechter in de procedure over het geschil ook om (nadere, gerichtere) bewijslevering kunnen verzoeken. Voorgesteld wordt om dit amendement te ontraden. De mogelijkheid van een voorlopige bewijsverrichting is niet nodig of wenselijk, ook als de bepaling over het vroegtijdig verzamelen van de relevante informatie uit het wetsvoorstel wordt gehaald. De mogelijkheid van een voorlopige bewijsverrichting tijdens een procedure leidt tot een doorkruising van procedures waarbij verschillende rechters betrokken zijn. De rechter in de procedure over het geschil zal niet altijd dezelfde rechter zijn in de nieuwe procedure voor de nadere bewijsverkrijging. Daarbij moet het, ook met het wetsvoorstel, bij een gerichtere

beoordeling of betere inschatting van het benodigde bewijs tijdens een procedure of in geval van spoed bij het te verkrijgen bewijs, in de procedure mogelijk zijn om een bewijsverrichting met voorrang te laten plaatsvinden. Een partij kan de rechter daar in de lopende procedure om verzoeken.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Privaatrecht

Datum
26 juni 2023

Ons kenmerk
4733942

De nota van wijziging

Er was al een (tweede) nota van wijziging in voorbereiding voor twee punten:

1. na signalen vanuit de praktijk stellen we voor om hoger beroep of cassatie open te stellen tegen beslissingen over het verkrijgen van inzage in stukken;
2. voor het laten opmaken van een proces-verbaal van constatering verduidelijken we dat hiervoor alleen eerst toestemming van de rechter nodig is als het gaat om een beschrijving op een niet voor het publiek toegankelijke plaats. Bijvoorbeeld de vaststelling van een bepaald productieproces in een fabriekshal.

De inhoud van de nota van wijziging raakt niet aan de inhoud van de amendementen; het zijn los van elkaar staande onderwerpen.

4. Toelichting

4.1 Politieke context

Het wetsvoorstel is na de TK-verkiezingen door de TK controversieel verklaard. De controversieelverklaring hield vermoedelijk verband met de vele vragen in het verslag van de TK over het naar voren halen van de informatie- en bewijsverzameling. Met name de VVD en D66 waren hierover kritisch. Over het afschaffen van de mogelijkheid van een verzoek om een voorlopige bewijsverrichting tijdens een al begonnen procedure zijn in het verslag enkele vragen gesteld. Gezien de amendementen van VVD en D66 heeft de nota n.a.v. verslag de zorgen over dit onderdeel van dit wetsvoorstel niet kunnen wegnemen.

4.2 Financiële overwegingen

Het wetsvoorstel heeft naar verwachting geen substantiële gevolgen voor partijen en de rechtspraak. Dit heeft de rechtspraak bij de afgelopen prijsbesprekingen ook bevestigd. De werklust waarnaar het lid Kat in de toelichting op haar amendement verwijst, ziet op voorstellen in een voorontwerp van het wetsvoorstel dat in consultatie is gegaan. N.a.v. het consultatieadvies van de Raad voor de rechtspraak (Rvdr) is een aantal onderdelen waarvan de Rvdr hoge werklustgevolgen verwachtte, uit het wetsvoorstel gehaald en is de toelichting op bepaalde punten verduidelijkt.

4.3. Bijlagen

- de amendementen van de leden Ellian en Kat;
- de brief aan de TK met appreciatie van de amendementen;
- de (tweede) nota van wijziging.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Deze nota wordt in zijn geheel openbaar, met uitzondering van de persoonsgegevens van de betrokken ambtenaren.